

Nr 127

Av herr Nyman m. fl., om rätt till skattefri avsättning till omskolnings- och utbildningsfonder.

(Lika lydande med motion nr 147 i Andra kammaren)

Den pågående strukturrationaliseringen inom näringsliv och förvaltning samt den konjunktursvacka, som vi upplevt de senaste åren och nu nätt och jämnt kommit ur, jämte nya tekniska hjälpmedel och administrativa tekniker har påskyndat rationaliseringen av arbetet i verkstäder och på kontor inom såväl enskild som allmän verksamhet.

Denna utveckling har förändrat såväl arbetar- som tjänstemannapersonalens arbetsförhållanden och uppgifter och medverkat till att minska personalbehovet och därmed sänka kostnaderna. En större grupp tjänstemän och även arbetare har därvid omplacerats, omskolats och friställts. Detta har skapat stora problem i synnerhet för äldre och yngre anställda.

För närvarande räknar man med att ca 5 000 tjänstemän är utan arbete och där- till kommer en grupp som är under viss utbildning och omskolning i AMS:s regi. Ungdom som nytexaminerats från tekniska utbildningsanstalter och handelsskolor har mött en mycket kärv marknad och tidvis fått gå utan sysselsättning eller är under fortbildning. Företagen har svårigheter att ens ta emot dessa ungdomar som praktikanter.

Många företag har icke vidtagit åtgärder för att direkt friställa anställda utan försöker omplacera dem, men möter därvid stora problem. Vederbörande har kommit upp i ålder och lön och kan ofta icke acceptera de arbetsuppgifter och den lön som erbjüdes, vill icke heller lämna orten etc.

Friställning av personal är alltid för en företagsledning ett pinsamt beslut. Företagen kan icke tänkas upphöra med rationaliseringssträvandena och är i nuvarande konjunkturläge ej heller så benägna att investera och utvidga verksamheten och därmed skapa nya arbetsplatser. I en sådan situation skulle det för många företag vara önskvärt och värdefullt att få möjlighet att skattefritt avsätta medel till särskilda fonder som vid behov kunde få användas att hjälpa sådana anställda — såväl tjänstemän som arbetare — som måste omställas eller i sämsta fall friställas. Detta skulle bland de anställda kunna skapa en större trygghet och för företagsledningen ge ökade möjligheter att behålla sin personal, särskilt äldre, samt också ge möjlighet att bereda nytexaminerade meningsfullt arbete.

Den omskolningsverksamhet och bristutbildning som sker i samhällets regi är mycket värdefull och behövs säkerligen även i framtiden, kanske i ökad utsträckning.

I åtskilliga fall kan emellertid sådan utbildning och omskolning inom ett företag vara att föredra. Den kan nämligen ske på hemorten, och personen i fråga kan utgå från att utbildningen som regel leder över i fast anställning inom företaget. För samhället ställer sig företagsutbildning väsentligt billigare än den omskolning som helt bekostas av staten.

Med åberopande av vad här ovan framförts och med hänvisning till övrig motivering i motionerna I:122 och II:166 år 1968 anhålles,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa om sådana ändringar i skatteförfattningarna att företag erhåller rätt att skattefritt avsätta medel till särskilda omskolnings- och utbildningsfonder.

Stockholm den 22 januari 1969

Sven Nyman (fp)

Gunnar Wallmark (m)

Sven-Otto Österdahl (fp)

Holge Ottosson (m)

T. V. Mattsson (cp)
